

**PROTOCOL VOORBEHANDELEN EN SCHILDEREN VAN
ASBESTCEMENT MATERIALEN**

Bestelcode: 10-134
ISBN: 9789077286951

Februari 2010

Dit protocol is gemaakt in samenwerking met:

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Begrippen	6
2	ASBEST: EIGENSCHAPPEN EN TOEPASSINGEN	7
2.1	Wat is asbest?	7
2.2	Eigenschappen van asbest	8
2.3	Asbestbevattende producten en hun toepassingen	8
2.4	herkennen van asbestbevattende producten	9
3	GEZONDHEIDSRISICO'S	10
3.1	Gevarenkans	10
3.2	Opname in het lichaam.....	11
3.3	Effecten op de gezondheid	11
4	CRITERIA VOOR VOORBEHANDELEN EN SCHILDEREN	14
4.1	Criteria behandelen.....	14
4.2	Reparatie van kitvoegen	15
4.3	Criteria voorbehandelingsmethoden.....	15
5	VOORBEREIDING, UITVOERING, VOORBEHANDELING EN SCHILDEREN	16
5.1	Voorbereiding	16
5.2	Uitvoering	17
5.3	Calamiteiten en actieplan	19
6	REFERENTIES	20
	BIJLAGE 1: ADRESSEN	21

1 INLEIDING

In juli 2006 zijn de regels in het Asbestbesluit Arbeidsomstandighedenwet m.b.t. werken met asbest gewijzigd. Alle werkzaamheden aan asbest zijn onderverdeeld in drie risicoklassen, waarbij klasse 1 de laagste risicoklasse is en klasse 3 de hoogste. Hoe hoger de risicoklasse, des te groter de kans op blootstelling aan asbestvezels en dus hoe zwaarder de maatregelen om die blootstelling te voorkomen.

Het onderhoud en schilderen van asbestcementplaten, zoals beschreven in deze leidraad, valt in risicoklasse 1. Echter, ook bij het uitvoeren van werkzaamheden aan asbest in risicoklasse 1 is een groot aantal verplichtingen van toepassing. De belangrijkste zijn:

- iedereen die met asbest werkt, moet (ongeacht de risicoklasse) een opleiding hebben gevolgd die is afgesloten met een diploma. Deze opleiding moet met regelmatige tussenpozen worden herhaald. De kosten van de opleiding komen voor rekening van de werkgever;
- alle werkzaamheden met asbest, ongeacht de risicoklasse, moeten worden gemeld bij de Arbeidsinspectie (zie ook 5.1.1.);
- binnen de verplichte risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E) moet een verdiepende asbestinventarisatie zijn uitgevoerd. Dit protocol is een branche RI&E-instrument. Wanneer dit protocol wordt gehanteerd, is aan de verplichting voldaan tot het inventariseren en evalueren van het blootstellingsrisico aan asbest. Aanvullende metingen zijn dan niet nodig. Let wel, dit geldt voor bedrijven met minder dan 25 werknemers, grotere bedrijven moeten hun RI&E laten goedkeuren door een gecertificeerde arbodienst of arbodeskundige.

Een meer volledig overzicht van de verplichtingen bij het werken met asbest is te vinden in de brochure: “Asbest, wat mag en wat moet? Wet- en regelgeving over bewerken en verwijderen van asbest”.

Uitgangspunt van dit protocol is de bevordering van een zo veilig mogelijke werkwijze bij het voorbehandelen en schilderen van asbestcement platen. Hierbij is uitgegaan van een zodanige uitvoering van de werkzaamheden, dat het blootstellingsrisico van werknemers aan asbestvezels en de milieubelasting van de werkzaamheden zo laag mogelijk is.

Het protocol is gebaseerd op een inventarisatie van de huidige praktijk van voorbehandelen en schilderen en de momenteel beschikbare apparatuur en hulpmiddelen. Ten behoeve van deze inventarisatie is contact gelegd met verschillende schildersbedrijven, reinigingsbedrijven, overheidsinstanties en leveranciers. Vervolgens is de huidige praktijk arbeidshygiënisch beoordeeld en geëvalueerd op basis van beschikbare gegevens. De kans op blootstelling aan asbest is geëvalueerd met enkele praktijkmetingen. Daarbij bleek de blootstelling aan asbest ruimschoots aan het criterium voor risicoklasse 1 te voldoen.

Echter, incidenteel kan de arbeidsinspectie eisen dat de werkgever aantoont dat de werkzaamheden daadwerkelijk in risicoklasse 1 vallen. Dat zal gebeuren als de arbeidsinspectie met de ondernemer van mening verschilt over de vraag of het werk wel in risicoklasse 1 hoort, bijvoorbeeld bij twijfel over de kwaliteit van de coating. In dat geval zullen alsnog asbestmetingen moeten worden uitgevoerd.

In het protocol wordt in de hoofdstukken 2 en 3 algemene informatie met betrekking tot asbest gegeven, zoals ten aanzien van de toepassing en het gebruik van asbesthoudende producten en de gezondheidsrisico's. In hoofdstuk 4 zijn criteria gegeven voor de condities waaronder platen kunnen worden voorbehandeld en geschilderd. In hoofdstuk 5 is ten slotte aangegeven, onder welke voorwaarden en op welke wijze uitvoering van het voorbehandelen en schilderen kan plaatsvinden.

1.1 Begrippen

In dit protocol wordt verstaan onder:

- *een deskundig toezichthouder asbestverwijdering (DTA-A)*: een persoon, die in het bezit is van een diploma deskundig toezichthouder asbestverwijdering als bedoeld in artikel 4.54d, lid 5 van het Arbobesluit;
- *een gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf*: een bedrijf, in het bezit van een certificaat asbestinventarisatie, als bedoeld in 4.54a, lid 4 van het Arbobesluit. Dit bedrijf inventariseert het asbest in een bouwwerk of object en beoordeelt de risico's. De gegevens worden vastgelegd in een asbestinventarisatierapport;
- *een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf*: een bedrijf met een certificaat asbestverwijdering, als bedoeld in artikel 4.54d, lid 1 van het Arbobesluit.

2 ASBEST: EIGENSCHAPPEN EN TOEPASSINGEN

2.1 Wat is asbest?

Asbest is de verzamelnaam voor een aantal in de natuur voorkomende mineralen. Deze mineralen bestaan uit bundels microscopisch dunne vezels. Asbest is vanwege zijn specifieke fysische en chemische eigenschappen op grote schaal toegepast. De belangrijkste wingebieden voor asbest komen voor in de voormalige Sovjet Unie (circa 50% van de wereldproductie), Canada (circa 20%) en Zuid-Afrika (circa 5%). Chrysotiel, beter bekend als wit asbest, vormt ongeveer 84% van alle gewonnen asbest. Crocidoliet (blauw asbest) en amosiet (bruin asbest) vormen respectievelijk ongeveer 12 en 4% van de totale hoeveelheid gewonnen asbest. De zes technisch belangrijkste mineralen zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Mineraalnamen van de belangrijkste soorten asbest

Mineraal naam	CAS-nummer	Synoniem
serpentijn groep		
chrysotiel	12001-29-5	witte asbest
amfibool groep		
amosiet	12172-73-5	bruine asbest
crocidoliet	12001-28-4	blauwe asbest
actinoliet	77536-66-4	-
anthofylliet	77536-67-5	-
tremoliet	77536-68-6	-

2.2 Eigenschappen van asbest

Asbestvezels zijn opgebouwd uit bundels, bestaande uit een groot aantal parallelle vezeltjes. Asbestvezels kunnen dan ook makkelijk in de lengte splijten in steeds dunnere vezels. Een met het oog nog (net) zichtbare vezel kan splijten in miljarden elementaire vezeltjes.

De fysische en chemische eigenschappen van asbest variëren per mineraalsoort. De belangrijkste eigenschappen van asbest zijn:

- hittebestendigheid;
- grote trekvastheid en stijfheid, deze twee eigenschappen worden bepaald door de hoeveelheid vezels in het materiaal;
- slijtvastheid;
- hoge elektrische weerstand;
- loogbestendigheid, alle asbestvezels zijn loogbestendig, met name chrysotiel wordt veel toegepast voor versteviging van cement (basisch);
- zuurbestendigheid, chrysotiel is, in tegenstelling tot de andere soorten asbest, niet goed bestand tegen zuren;
- bestendigheid tegen micro-organismen.

2.3 Asbestbevattende producten en hun toepassingen

Op grond van de chemische en fysische eigenschappen is asbest een veelvuldig toegepast product. Eén van de toepassingen van asbest is het gebruik gemengd met cement. Asbestcement (AC) is veel toegepast in platen die in de bouw zijn gebruikt. Het asbestgehalte bedraagt meestal tussen de 10 en 25%. Vooral chrysotiel wordt gebruikt in AC-platen, maar amosiet en crocidoliet komen ook voor. Het materiaal is hard en de vezels zijn hechtgebonden. Bij veroudering en bij bewerking kunnen vezels vrijkomen. De AC-platen zijn vaak voorzien van een oppervlakteafwerking, zoals een emailen laag ('glasalplaat'), coating, houtfineer of een kunststofbekleding.

Veel voorkomende toepassingen van asbestcement zijn:

- waterleidingen;
- muurkappen;
- tegels;
- gevelbekleding of -bepaling;
- spatschermen;
- dakbedekking (platen, golfplaten, leien, etc.);
- scheidingswanden;
- plafonds.

Asbest is ook toegepast in niet-hechtgebonden materialen, zoals asbestweefsels (ten behoeve van onder andere brandwerende kleding of isolatie van elektrische kabels), asbestkoord, -vilt en -papier (ten behoeve van thermische isolatie of bescherming tegen schimmel en rot, zoals bij de onderrug van vloerbedekking). In de meeste gevallen zijn de vezels niet-hechtgebonden. Ook door veroudering kunnen vezels gemakkelijk loslaten. Producten met niet-hechtgebonden asbest zijn sinds 1983 verboden op grond van het toenmalige Warenwetbesluit Asbest.

Asbest is nog in vele andere materialen toegepast. Meestal betreft het hier producten, waarin de vezels hechtgebonden zijn. Alleen bij bewerkingen of beschadigingen kan vezelemissie plaatsvinden. Het gebruik is veel kleinschaliger dan dat van de hiervoor genoemde asbestbevattende producten. Enkele voorbeelden van producten waarin asbest kan voorkomen

2.4 herkennen van asbestbevattende producten

Asbest is te herkennen aan de vezelachtige structuur en aan de grijs/witte, blauwe of bruine kleur. In veel gevallen is het niet mogelijk om direct vast te stellen of een materiaal asbest bevat. Materialen dienen in geval van twijfel als zijnde asbesthoudend te worden behandeld. Platen met de opdruk N.T. (nieuwe technologie) en platen gefabriceerd na 1993 bevatten geen asbest. Platen met een wafelstructuur op de achterzijde zijn meestal asbesthoudend. Een monster van het materiaal kan door een door de Raad voor Accreditatie geaccrediteerd laboratorium onderzocht worden. Een lijst van erkende laboratoria is verkrijgbaar bij de Raad voor Accreditatie (www.rva.nl). Bij de Stichting Arbouw is op te vragen: “Overzicht van asbest (vervangende) producten” (rapportnummer 91119/LH, 1991) en “Asbesthoudende producten en hun toepassingen in gebouwen” (rapportnummer 06-93, 2006).

3 GEZONDHEIDSRISICO'S

3.1 Gevarenkans

Risico's op gezondheidsschade door het werken met giftige stoffen worden bepaald door de giftigheid van de stof (acute en langetermijneffecten) en de gevarenkans (de kans dat een stof in het lichaam wordt opgenomen). Asbesthoudende producten vormen geen gevaar voor de gezondheid wanneer de vezels hechtgebonden zijn, het materiaal onbeschadigd is en er geen bewerkingen aan plaatsvinden.

De vorm waarin de asbestvezels voorkomen in het materiaal is bepalend voor de mate van blootstelling. In het verleden zijn veel materialen toegepast waaruit asbestvezels gemakkelijk vrij kunnen komen in de lucht (niet-hechtgebonden). Een voorbeeld van niet-hechtgebonden asbestvezels is spuitasbest (een bros materiaal dat zeer gemakkelijk vezels loslaat). Of de asbestvezels vrij kunnen komen, hangt ook af van de conditie waarin het materiaal verkeert. Zo kunnen oorspronkelijk hechtgebonden asbestvezels vrijkomen wanneer het materiaal verweerd, geërodeerd of beschadigd is. Vooral bij sloop- en reparatiewerkzaamheden is dit van belang.

Asbestinventarisatie- en asbestrisico-onderzoek, conform de beoordelingsrichtlijn SC 540, geeft uitsluitel over de aanwezigheid van asbest en de te verwachten blootstellingrisico's. Voor een sloop en/of renovatie is een dergelijk onderzoek verplicht om asbestverspreiding tijdens werkzaamheden te voorkomen. Voor de risicobeoordeling in en rondom gebouwen of constructies, waarin asbesthoudende materialen zijn verwerkt, is een norm gepubliceerd (NEN 2991). De (potentiële) risicobeoordeling is gebaseerd op metingen van asbestvezels in stof en lucht als aanvulling op het asbestinventarisatie-onderzoek.

De Stoffenmanager Asbest (SMA-rt) is een digitaal programma waarmee op grond van een database met blootstellingsgegevens de risicoklasse van bepaalde typen werkzaamheden aan asbesthoudend materiaal kan worden vastgesteld.

3.2 Opname in het lichaam

Opname van asbest in het lichaam kan plaatsvinden via inademing, inslikken en via de huid. Door de geringe diameter blijven asbestdeeltjes langdurig in de lucht zweven en kunnen ze diep in de luchtwegen doordringen. In het bovenste deel van de luchtwegen worden de afgezette vezels door het trilhaarsysteem (terug) naar de mond-keelholte getransporteerd. De fijnere vezeltjes worden dieper in de longen afgezet op plaatsen waar het trilhaarsysteem ontbreekt. Door de naaldvormige structuur van de deeltjes en hun grote duurzaamheid (asbestvezels worden niet afgebroken) zullen deze vezels in het lichaam achterblijven. Asbestvezels kunnen ook worden ingeslikt; na passage van het maag-/darmkanaal verlaten de vezels het lichaam zonder relevante effecten. De derde mogelijke opnameweg van asbest in het lichaam is de huid. Deze vormt over het algemeen een goede barrière.

3.3 Effecten op de gezondheid

Door (beroepsmatige) blootstelling aan asbest kunnen ziekten ontstaan. Deze ziekten openbaren zich meestal niet direct maar pas na vele jaren. De Gezondheidsraad schat dat jaarlijks ongeveer zeshonderd mensen overlijden als gevolg van het werken met asbest in het verleden.

Blootstelling aan asbest kan de volgende aandoeningen veroorzaken:

- asbestose;
- longkanker;
- mesothelioom;
- pleurale plaques;
- asbestwratten.

3.3.1 Asbestose

Bij asbestose (stoflongen) treedt bindweefselvorming op in de longen. Door de toename van bindweefsel in de longen wordt de opname van zuurstof en de afgifte van kooldioxide bemoeilijkt. Asbestose wordt per definitie veroorzaakt door asbestvezels. Het kan door elke soort asbest ontstaan. Asbestose is niet te genezen; de toestand blijft verergeren, zelfs na stopzetting van de blootstelling. Vergeleken met longkanker is de concentratie asbest waarbij asbestose te verwachten valt, relatief hoog. De kans op het ontstaan van asbestose neemt evenredig toe met de concentratie en de duur van de blootstelling aan asbest.

3.3.2 Longkanker

Longkanker kan ontstaan door chronische irritatie van het longweefsel. Personen, die zonder afdoende bescherming met asbest werken, hebben een verhoogd risico op het verkrijgen van longkanker, vergeleken met de rest van de bevolking. Voor het ontstaan van longkanker ten gevolge van asbestblootstelling is geen drempelwaarde (“no effect level”) aan te geven, dat wil zeggen dat in principe ook een zeer geringe blootstelling het effect kan bewerkstelligen.

Mensen die lijden aan asbestose hebben een verhoogd risico op longkanker. Ook de combinatie van roken en asbest verhoogt de kans op longkanker met een factor vele malen hoger dan die van roken of blootstelling aan asbest afzonderlijk. De tijd, die verloopt tussen het begin van de blootstelling aan asbest en het zich openbaren van longkanker is vrij lang (langer dan 10 jaar).

3.3.3 Mesothelioom

Mesothelioom is een kwaadaardige aandoening van het longvlies en/of het buikvlies met een zeer geringe overlevingskans. De aandoening kan ontstaan doordat asbestvezels zich door het longweefsel verplaatsen naar de omliggende vliezen. Bij personen die niet aan asbest zijn blootgesteld, is de ziekte zeer zeldzaam. In 80% van de mesothelioomgevallen kan verband worden gelegd met de blootstelling aan asbest. Voordat de ziekte zich openbaart, kan er een periode van tussen de 10 en 60 jaar verstreken zijn.

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat crocidoliet (blauw asbest) en in mindere mate ook amosiet (bruin asbest) meer gevallen van mesothelioom veroorzaken dan andere soorten asbest. Voor mesothelioom is geen “no effect level” aan te geven. Er zijn gevallen van mesothelioom bekend, waarbij vermoedelijk slechts geringe en/of kortdurende blootstelling aan asbest -meestal crocidoliet- is opgetreden. Er zijn aanwijzingen dat juist lange, dunne vezels (langer dan 10-20 μm en diameter 0,1-0,3 μm) mesotheliomen veroorzaken.

3.3.4 Pleurale plaques

Pleurale plaques zijn verdikkingen van de buitenzijde van de long, welke op röntgenfoto's te zien zijn. Het vóórkomen van pleurale plaques is onder andere afhankelijk van de hoogte en duur van de blootstelling aan asbest. Doordat de asbestconcentraties in het verleden hoger waren, komen pleurale plaques vooral bij oudere werknemers voor. Ook onder niet aan asbest blootgestelde personen komen pleurale plaques voor. Pleurale plaques op zichzelf hebben geen effect op de levensverwachting en geven - voor wat thans bekend - geen aanleiding tot medische complicaties of klachten.

3.3.5 Asbestwratten

Door indringing van asbestvezels in de huid kunnen zogenoemde asbestwratten ontstaan; deze wratten hebben een onschuldig karakter.

4 CRITERIA VOOR VOORBEHANDELEN EN SCHILDEREN

Werkzaamheden aan asbest en asbesthoudende materialen mogen uitsluitend plaatsvinden conform door Arbouw opgestelde en door cao-partijen goedgekeurde protollen asbestverwijdering en - onderhoud. Deze bepaling is niet van toepassing op gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven.

4.1 Criteria behandelen

De behandeling van asbesthoudende ondergronden is afhankelijk van de toestand waarin ze verkeren. Hieronder zijn criteria voor het voorbehandelen en schilderen gegeven in het geval van geplande onderhoud- en reparatiewerkzaamheden aan asbesthoudende platen.

4.1.1 Gecoate platen

Asbesthoudende platen mogen worden (voor)behandeld als ze aan de volgende voorwaarden voldoen:

- de platen zijn hechtgebonden¹;
- de platen zijn gecoat;
- de coating is in tact of is slechts licht geërodeerd of verweerd.

Bovenstaande geldt zowel voor asbesthoudende dakplaten als voor asbesthoudende gevelplaten. De asbesthoudende dakplaten moeten altijd in goede conditie zijn, voordat er werkzaamheden aan mogen worden verricht (met name van belang voor voldoende belastbaarheid en stevigheid van de platen).

Indien de asbesthoudende plaat is beschadigd dient de plaat te worden gemarkeerd en het is verder niet toegestaan om hieraan nog werkzaamheden uit te voeren. De plaat dient te worden gerepareerd of verwijderd door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Het vervangende alternatief is uiteraard asbestvrij.

¹ Volg bij onduidelijkheid de tabel uit NEN 5707

4.1.2 Ongecoate platen

Ongecoate platen moeten bij voorkeur worden verwijderd, hoewel dit niet verplicht is. Kiest de opdrachtgever voor coaten, dan moet de eerste fixerende coating, zo nodig na reparatie, door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf worden aangebracht. Na het aanbrengen van de eerste coating geldt 4.1.1.

4.2 Reparatie van kitvoegen

Aanwezige kitvoegen toegepast bij asbesthoudende platen moeten bij voorkeur niet worden verwijderd door middel van frezen of iets dergelijks. Aanhelen van kit heeft de voorkeur. Als het nodig is asbesthoudende kitvoegen te verwijderen, dan moet de hulp van een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf worden ingeroepen. Meestal zijn deze met een oplosmiddel/weekmaker relatief eenvoudig te verwijderen.

4.3 Criteria voorbehandelingsmethoden

Platen die voldoen aan de criteria, gesteld in paragraaf 4.1, kunnen worden (voor)behandeld. De hierbij te gebruiken middelen en apparatuur moeten aan de volgende criteria voldoen:

- het middel moet geschikt zijn voor de betreffende ondergrond (hierbij kan worden gedacht aan de hechting van het middel op de ondergrond);
- de voorbehandelingsmethode dient zodanig te zijn dat geen vezels vrijkomen: nat afnemen met een ontvettend product. Als dit onvoldoende is: afnemen met verdunde ammonia.

Opmerking: De platen mogen niet worden geschuurd, met hoge druk worden gereinigd en/of mechanisch worden voorbehandeld om stofvorming te voorkomen.

5 VOORBEREIDING, UITVOERING, VOORBEHANDELING EN SCHILDEREN

5.1 Voorbereiding

Voor aanvang van renovatie- en onderhoudswerkzaamheden moet het betreffende werk worden beoordeeld. De beoordeling is noodzakelijk om de situatie en de conditie (beschadigingen) van de platen te bepalen en om op basis daarvan een plan van aanpak op te stellen.

5.1.1 Melding aan de Arbeidsinspectie

Alle werkzaamheden aan asbesthoudend materiaal moeten vooraf worden gemeld bij de Arbeidsinspectie. De Arbeidsinspectie houdt toezicht op naleving van de Arbeidsomstandighedenwet en kan controles uitvoeren op locatie. De werkzaamheden moeten schriftelijk uiterlijk vijf werkdagen voor aanvang worden aangemeld, bij aanmelding via e-mail geldt een termijn van uiterlijk twee werkdagen. Eventueel onverwacht aantreffen van asbest moet direct aan de Arbeidsinspectie worden gemeld. Via de website van de Arbeidsinspectie is een meldingsformulier beschikbaar: www.arbeidsinspectie.nl, onder de knop ‘melden en aanvragen’.

5.1.2 Opleiding en voorlichting

In het Arbeidsomstandighedenbesluit is bepaald dat betrokken werknemers voldoende moeten zijn voorgelicht en opgeleid met betrekking tot de risico's van asbest, de wijze van omgang ermee en de te nemen maatregelen om blootstelling aan asbest zoveel mogelijk tegen te gaan. De opleiding moet zijn afgesloten met een diploma en moet met regelmatige tussenpozen worden herhaald. Savantis verzorgt hiertoe een cursus: “Verantwoord onderhoud aan asbesthoudende ondergronden”. De cursus is gebaseerd op de werkmethoden beschreven in dit protocol. De personen die de cursus hebben gevolgd kunnen worden gezien als deskundig voor het uitvoeren van betreffende werkzaamheden. In de cursus wordt ook besproken welke werkzaamheden de schilder zelf mag uitvoeren en welke door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf dienen te worden uitgevoerd. Voor meer informatie: Savantis te Waddinxveen (www.savantis.nl)

5.1.3 Voorbereidende werkzaamheden

Voordat de uitvoering van onderhoud- en reparatiewerkzaamheden kan plaatsvinden, moet het schildersbedrijf een aantal zaken in acht nemen. Het schildersbedrijf verschaft betrokken werknemers specifieke informatie betreffende het project. Ook draagt het schildersbedrijf zorg voor goed werkende hulpmiddelen en apparatuur en de juiste te gebruiken coatingsystemen. Bij werkzaamheden, waarbij een kans bestaat op letsel van de werknemer, moeten maatregelen worden genomen om de werknemers te beschermen (bijvoorbeeld valbeveiliging bij het werken op hoogte).

5.2 Uitvoering

Hieronder staat beschreven hoe voorbehandeling en schilderwerk moeten worden uitgevoerd.

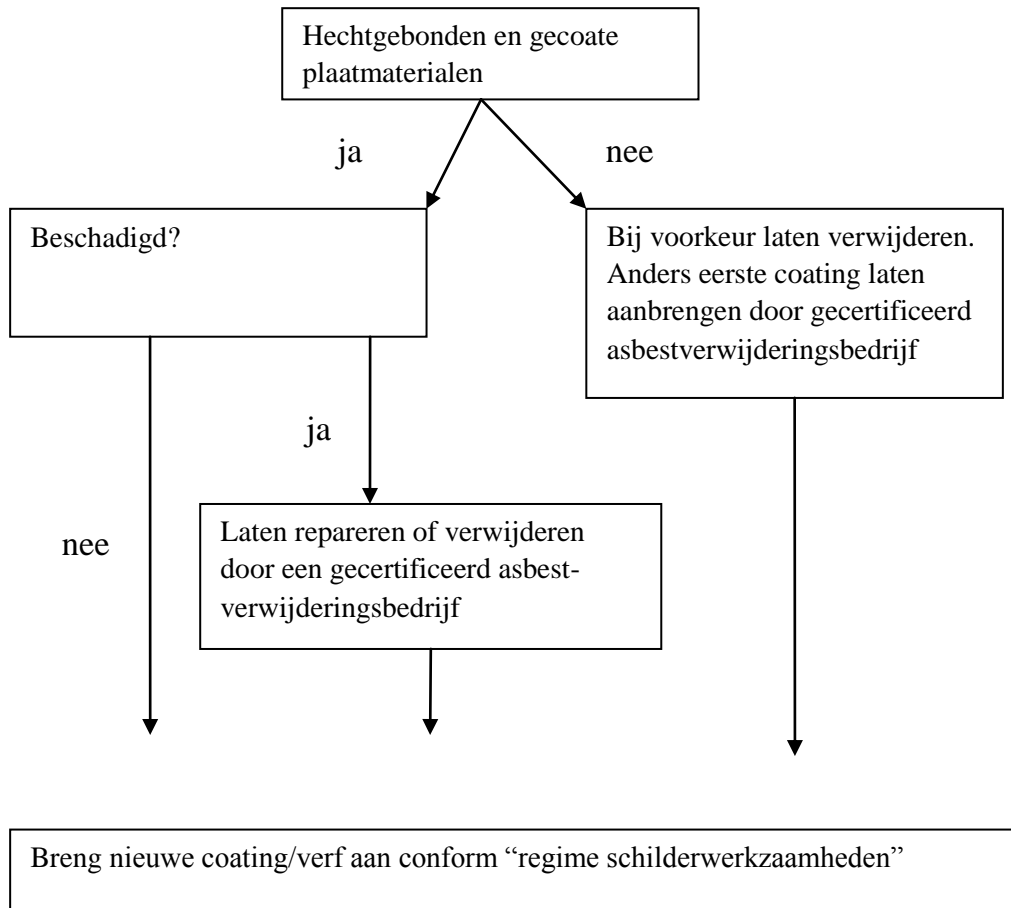
5.2.1 Behandelingen van kitvoegen

Licht beschadigde kitvoegen kunnen worden hersteld met behulp van bijvoorbeeld een nieuwe kit zonder dat daarbij de oude kit wordt verwijderd. Indien kit verwijderd moet worden, moet dit door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf worden gedaan.

5.2.2 Voorbehandelen en schilderen

Tabel 2 bevat een stappenplan voor het voorbehandelen en schilderen van asbestcementplaten.

Tabel 2: Schema: voorbehandelen / schilderwerkzaamheden

5.2.3 Schilderwerkzaamheden

1 *Schilderwerkzaamheden aan gecoate platen*

Gecoate platen welke aan de criteria voldoen, mogen worden geschilderd.

2 *Uitvoering*

Voorbehandeling

Het voorbehandelen door nat afnemen met een ontvettingsproduct is toegestaan met behulp van een spons, zeem of zachte borstel. Als een betere hechting noodzakelijk wordt geacht, kan met ammonia worden ontvet, vanwege de licht etsende werking.

Opmerking: voorbehandelen door middel van schuren en met hogedrukreiniger is niet toegestaan.

Schilderwerk

Het schilderen met een geschikte verf/coating kan op de reguliere wijze worden uitgevoerd met behulp van rollers, kwasten en dergelijke.

3 *Persoonlijke beschermingsmiddelen*

Standaard PBM voor schilderwerk.

4 *Afschermen van de werkplek*

Niet van toepassing.

5 *Bijzonderheden*

Geen.

5.2.4 Behandeling van afvalwater

Het waswater, dat gebruikt is bij het reinigen/ontvetten van de gecoate asbesthoudende materialen, kan rechtstreeks op het riool worden geloosd.

5.3 Calamiteiten en actieplan

Zodra er scheuren en/of breuken in de te behandelen ondergrond optreden, is er kans op besmetting. De werkplek dient dan te worden afgezet en het werk moet worden gestopt. De werkgever moet direct worden ingelicht.

Het beschadigde asbesthoudende materiaal moet door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf worden verwijderd. De onderliggende ruimten dienen zo nodig te worden gereinigd, een en ander conform het Arbeidsomstandighedenbesluit.

6 REFERENTIES

Nadere informatie over asbest is te vinden in de uitgaven:

Arbo-informatieblad 3 Asbest, Sdu uitgevers, 4^e herziene druk 2007

Arbouw-uitgaven:

- Asbest, wat mag en wat moet? Wet- en regelgeving over het bewerken en verwijderen van asbest.
- Asbesthoudende bouwproducten en hun toepassingen in gebouwen

BIJLAGE 1: ADRESSEN

Arbeidsinspectie

Postbus 820
3500 AV UTRECHT
T 0800 - 207 00 00
F 070 - 333 61 61
e-mail: arbeidsinspectie@minszw.nl

Arbouw

Ceintuurbaan 2
Postbus 213
3840 AE Harderwijk
T 0341 - 466 222
F 0341 - 466 293
e-mail: info@arbouw.nl

CNV Vakmensen

Tiberdreef 4
Postbus 2525
3500 GM Utrecht
T 030 - 75 11 007
F 030 - 75 11 509
e-mail: info@cnvvakmensen.nl

FOSAG

Coenecoop 5
Postbus 30
2740 AA Waddinxveen
T 0182 - 571 444
F 0182 - 572 083
e-mail: info@fosag.nl

FNV Bouw

Houttuinlaan 3
Postbus 520
3340 AM Woerden
T 088 - 57 57 000
F 088 - 57 57 003
e-mail: info@fnvbouw.nl

Savantis

Limaweg 25
Postbus 76
2740 AB Waddinxveen
T 0182 - 64 11 11
F 0182 - 64 11 00
e-mail: info@savantis.nl